

27.5.2015

EK:n arviot strategisesta hallitusohjelmasta

- 1 Talouspolitiikka
- 2 Työmarkkinat
- 3 Energia ja infra
- 4 Yrityslainsäädäntö
- 5 Pk-yrittäjyys
- 6 Kilpailukyky ja kasvu
- 7 Euroopan unioni

1 Talouspolitiikka

Hallituskaudelle sovitut 4 miljardin tasapainotustoimet julkiseen talouteen riittävät pysäyttämään velkasuhteen kasvun. Toimet ovat riittäviä, jotta Suomen korkea luottokelpoisuus ja pääsy edullisille valtionlainamarkkinoille säilyvät lähivuosina.

Hallitus on linjannut pitkän aikavälin rakenneuudistuksia, mutta niillä tavoiteltavien säästöjen toteutuminen riippuu tulevista päätöksistä. Lisäksi useita hankkeita jää selvitysten varaan.

PLUSAA

- Julkisen talouden tasapainotusohjelman kokonaisuus on uskottava.
- Lähivuosien tasapainotus tehdään menoleikkauksilla, eikä kokonaisveroaste nouse.
- Verotuksen painopistettä siirretään pois työstä ja yrittämisestä. Työn verotus kevenee, joskin vain pieni- ja keskituloisilla.
- Yritysverotuksen ennustettavuuteen ja oikeusvarmuuteen kiinnitetään huomiota.
- Tulolähdejako poistetaan osakeyhtiöiden verotuksessa.
- Perintöveroa kevennetään, mutta vain vähän.
- Kaivostoiminta palautetaan matalamman sähköveron piiriin.
- Myyntitappiot muutetaan vähennyskelpoiseksi pääomatulosta.

MIINUSTA

- Rakenneuudistuksilla tavoiteltujen säästöjen toteutuminen jää tulevien päätösten varaan.
- Työn verotuksen kevennykset jäävät melko vaatimattomiksi, väliaikaista "solidaarisuusveroa" jatketaan vaalikauden loppuun.
- Veropohjan tiivistyksen ja harmaan talouden torjumisen verotuotot ovat ylimitoitettuja.
- Jos yhteiskuntasopimusta ei saada sovittua, työn verotukseen ja yritysten toimintaan kohdistetaan merkittävät menoleikkaukset ja veronkiristykset.

27.5.2015

2 Työmarkkinat

PLUSA

- Esitys yhteiskuntasopimuksesta, jolla hintakilpailukykyä parannetaan
- Työllistämiskynnyksen alentaminen työlainsäädäntömuutoksilla
- Kannustinloukkuja puretaan mm. leikkaamalla toimeentuloturva mukaan lukien ansiosidonnainen työttömyysturva
- Eläkeratkaisu viedään maaliin
- Paikallisen sopimisen edistäminen
- Pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja alentavia muutoksia
- Ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen rakenteiden ja rahoituksen uudistus yhtenäiseksi kokonaisuudeksi
- Korkeakoulutuksen maksullisuus muille kuin ETA-alueen opiskelijoille
- Perusopetuksen digitalisointi

MIINUSTA

- Sote-uudistus ei sisällä riittäviä kannusteita tuottavuuden nostoon
- Työperusteinen maahanmuutto ei juuri edisty (mm. tarveharkinta jää, vaikka lieveneeikin)
- Perustulokokeilu

3 Energia ja infra

PLUSA

- Liikenneväylien rahoitusta lisätään 600 miljoonalla eurolla hallituskaudella osana 1,6 mrd € kasvupakettia.
- Jatketään rataverojen väliaikaista poistoa ja väylämaksujen puolitusta.
- Otetaan käyttöön päästökaupan epäsuorien sähköhintavaikutusten kompensatiojärjestelmä, joka rahoitetaan päästökauppatuloilla.
- Siirretään kaivostoiminta takaisin sähköveroluokka II:een sekä energiaveroleikkurin piiriin.
- Biomassavarojen monipuolinen hyödyntäminen halutaan turvata EU-lainsäädännössä.
- Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus.
- Kehitetään käyttäjälähtöiset yhden luukun digitaaliset julkiset palvelut.
- Teollisuuden suurissa investointihankkeissa otetaan käyttöön kiirehtimismenettely.
- Pienempien hankkeiden lupa-asioita siirretään luvan piiristä ilmoitusmenettelyyn.
- Kaikissa ympäristöasioissa otetaan käyttöön KHO:n valituslupajärjestelmä ja valituslupapäätöksen saamiselle säädetään määräaika, viranomaisten valitukset minimoidaan.
- "Suomi on bio- ja kiertotalouden sekä cleantechin edelläkävijä." (Hallituksen visio).

27.5.2015

MIINUSTA

- Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon (CHP) CO₂-veron alennuksen poistaminen portaattain, 90 milj. euroa.
- Lämmityksen ja työkoneiden käyttämien polttoaineiden veron CO₂-komponentin korottaminen, 75 milj. euroa.

EHDOLLISET TOIMET:

- Teollisuuden energiaverotukea leikataan 40 M€:lla
- Sähköveron korotus 60 M€:lla

4 Yrityslainsäädäntö

Kilpailu ja hankinnat

- On erinomaista, että hallitusohjelmassa pyritään kautta linjan edistämään markkinoiden toimivuutta, tervettä kilpailua ja eri toimijoiden välistä kilpailuneutraaliteettia. Tämä edellyttää hallitusohjelmakirjausten mukaisesti kilpailua estävän tai vääristävän keskeisen sääntelyn uudistamista. Palvelusetelijärjestelmän laajentamiskokeilut ja asiakkaan valinnanvapauden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa ovat ehdottoman tärkeitä uusien toimintatapojen löytämiseksi ja julkisten palvelujen tuottavuuden nostamiseksi. Samaa tarkoitusta palvelee hyvin myös tavoite julkisten palveluiden kustannusten saamisesta läpinäkyviksi.
- Kilpailulaki on pidettävä jatkossakin yleisenä kaikkia toimialoja koskevana sääntelynä, eikä siihen tule tehdä yksittäisiä toimialoja koskevia poikkeamia.
- Pyrkimys avata julkisten hankintojen tarjouskilpailut yhä paremmin myös pk-yrityksille on kannatettavaa, samoin kuin tavoite lisätä innovatiivisten hankintojen osuutta aina viiteen prosenttiin asti.

Sääntelyn järkevöittäminen:

- Sääntelyn sujuvoittamista ja purkua koskevat kirjaukset ovat kannatettavia. Lupaprosessien kiirehtimismenettely, lupa-asioiden sujuvoittaminen ja viranomaisten keskinäisten valitusten määrän minimoiminen sekä kauppojen aukioloaikojen vapauttaminen ovat tärkeitä toimenpiteitä yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi. Myös kirjaus uuden vaikutusarviointitoimielimen perustamisesta on tärkeä paremman sääntelyn aikaansaamiseksi tulevaisuudessa.
- Myös muut kirjaukset sääntelyn keventämisestä ja turhan sääntelyn purkamisesta ovat lupaavia; lupaus ryhtyä välittömästi purkamaan yritystoimintaa haittaavia alemmanasteisia normeja, määräyksiä ja ohjeita on osoitus siitä, että norminpurkutalkoisiin suhtaudutaan vakavuudella ja tuloksia halutaan saavuttaa nopeasti.

27.5.2015

- Julkisten palveluiden digitalisointi, viranomaisprosessien tehostaminen ja ns. ”yhden luvun periaatteen” käyttöönotto tulevat osaltaan vähentämään viranomaisasiointia ja säästämään yritysten aikaa ja kustannuksia.

5 Pk-yrittäjyys

PLUSA:

- Omavastuu sairastamisesta vuosilomalla palautetaan EU:n sallimin osin.
- Koeaikoja pidennetään, määräaikaisten työsopimusten teko vuoden ajaksi vapautetaan, takaisinottovelvoitetta kevennetään.
- Hallitus käynnistää paikallista sopimista tukevat työelämän lainsäädäntöuudistukset.
- Pk-yritysten rahoituksen helpottaminen ja kotimaisten ja ulkomaisten investointien edistäminen ovat kärkihankkeita. Vientirahoituksen elementit ja taso asetetaan keskeisten kilpailijamaiden tasolle.
- Pk-yritysten osallistumismahdollisuuksia hankintaprosesseihin edistetään uudistamalla keskeistä lainsäädäntöä ja purkamalla kilpailua estävää toimialakohtaista sääntelyä.
- Viiden prosentin yrittäjävähennys tietyille aloille.
- Perintöveroa kevennetään sukupolven vaihdosten edistämiseksi.
- Oppisopimuksesta työnantajalle aiheutuvaa taloudellista ja hallinnollista taakkaa kevennetään.
- Säädospolitiikassa otetaan tavoitteeksi sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. Mm. yritystoimintaa haittaavia alemmanasteisia normeja, määräyksiä ja ohjeita ryhdytään purkamaan välittömästi.
- EU-lainsäädännön toimeenpanossa pidättydytään kansallisesta lisäsääntelystä.
- Julkishallinto kysyy samaa tietoa yrityksiltä vain kerran.
- Selvitetään yrityksen verotettavasta tulosta tehtävä varaus investointien edistämiseksi.

6 Kilpailukyky ja kasvu

PLUSA:

- Hallitus toteaa Suomen pärjäämisen perustuvan suomalaisten tuotteiden ja palveluiden viennin menestykseen sekä lisää maailman talouden kasvun, kansainvälisyyden, vapaakaupan ja teknologian kehityksen avaavan Suomelle mahdollisuuksia. Hallitus vaikuttaa aktiivisesti eurooppalaiseen ja globaaliin toimintaympäristöön.
- Vapaakaupan kehittäminen transatlanttisten ja aasialaisten kumppaneiden kanssa sekä avoimen, sääntöperusteisen kauppajärjestelmän edistäminen kansainvälisessä yhteistyössä todetaan tärkeimmiksi tavoitteiksi. Jo hallituksen alkutaipaleella on panostettava EU:n ja Yhdysvaltojen kauppajärjestelmän ja investointisopimuksen solmimiseen.
- Vienti ja pk-yritysten kansainvälistyminen ovat esillä kautta linjan kasvun ja uusiutumisen välineinä sekä Team Finland -verkostoa ja palveluita kehitettäessä.

27.5.2015

- Pk-yritysten rahoituksen helpottaminen ja kotimaisten ja ulkomaisten investointien edistäminen ovat kärkihankkeita.
- Vientirahoituksen elementit ja taso asetetaan keskeisten kilpailijamaiden tasolle.
- Hallitus toteuttaa selvityksiä pääomamarkkinoiden kehittämisestä: Selvitetään First North -kauppapaikalle listautuville yrityksille mahdollisuus säilyttää osinkoverotuksessa listamattomien asema. Selvitetään säätiöiden ja yhdistysten verokohtelu. Selvitetään pienten osinkotulojen verovapaus 500 euroon asti. Tehdään selvitys pääomatuloverotuksesta, omaisuuden verotuksesta sekä eri sijoitusmuotojen verokohtelusta vaalikauden aikana.
- Kehityspolitiikan linjaukset korostavat osuvasti tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja mitattavuutta. Yhdistettynä hallinnonalan sopeutustoimiin tämä merkitsee, että jatkossa on panostettava määrätietoiseen painopisteiden valintaan. Kauppa- ja kehitysasioiden yhdistäminen yhteiseen ohjaukseen vahvistaa tavoitteiden yhdensuuntaisuutta ja tuloksellisuutta.
- Maantieteellinen sijainti on mahdollisuus taloudelle Venäjän naapurimaana, hyvien Aasian yhteyksien kautta ja arktisten alueiden vastuullisessa hyödyntämisessä. Mahdollisuuksien hyödyntämiseen tulee panostaa. Arktisessa yhteistyössä tarvitaan EU:n ohella yhteyksiä naapurimaiden ja arktisen alueen maiden kanssa. EU-Venäjä -suhteet on linjattu rakentavasti ja tuotu asiaan kuuluvasti esiin Suomen monipuolisten kahdenvälisen suhteiden merkitys.
- Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi. Kootaan osaaminen kansainvälisesti kilpailukykyisiksi keskittymiksi.
- Digitalisoidaan julkiset palvelut ja hallinnon sisäiset prosessit. Julkinen hallinto sitoutuu kysymään samaa tietoa kansalaisilta ja yrityksiltä vain kerran. Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö. Perustetaan mm. esineiden internet -ohjelma, joka koordinoi eri ministeriöiden toimet. Tavoitellaan 5 prosentin innovatiivisten hankintojen osuutta kaikista julkisista hankinnoista.
- Jatketaan tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatorahoituksen kohdentamista edistämään digitaalisten palveluiden kasvua sekä perinteisillä toimialoilla että uusissa kasvuyrityksissä.
- Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri.
- Hallitus tavoittelee yritysten rahoitusaseman ja oman pääoman aseman vahvistamista. Hallitus edistää merkittävää lisärahoituksen kokoamista yritysrahoitukseen ja välirahoitusrahastojen perustamista. Hallitus perustaa Kasvurahastojen Rahasto III:n yhteistyössä työeläkeyhteisöjen kanssa.

MIINUSTA:

27.5.2015

- Tekesin myöntämiä t&k –avustuksia vähennetään 95 milj. eurolla
- Tekesin SHOKit ajetaan vaiheittain alas. Avustukset -35 milj. euroa.
- Korkeakoulujen määrärahojen leikkaus -75 miljoonaa euroa.

EHDOLLISET LISÄTOIMET:

- Yliopistojen rahoitus (Aalto-yliopiston erillisrahoitus) -30 M€

7 Euroopan unioni**PLUSAA**

- Suomen EU-politiikan painopiste talouskasvun ja työllisyyden edistämiseen.
- Sisämarkkinoita halutaan syventää.
- Tavoitellaan parempaa ja vähemmän sääntelyä, johon ei enää haluta kilpailukykyä haittaavaa Suomi-lisää kansallisessa toimeenpanossa. Suomen kykyä arvioida EU-sääntelyn taloudellista merkitystä tullaan vahvistamaan.
- Annetaan tuki TTIP-neuvotteluille ja kaupan vapauttamiselle.
- Unionin on luotava edellytykset Euroopan kehittymiselle puhtaan teknologian sekä bio- ja kiertotalouden edelläkävijäksi.
- Hallitus on sitoutunut vuodelle 2030 päätetyn ilmasto- ja energiapaketin markkinaehtoiseen ja kustannustehokkaaseen toteuttamiseen sekä neuvotteluihin kansainvälisestä ilmastopöytäkirjasta.
- Teollisuuden kansainvälinen kilpailukyky ja hiilivuodon torjunta ovat ilmastopolitiikan keskeisiä lähtökohtia.
- Energiaunionin kehittämisen tavoitteena tulee olla kohtuuhintaisen ja kestävänsä energian saannin turvaaminen teollisuudelle ja kuluttajille.
- Hallitus varmistaa, että mahdollisuudet biomassavarojen monipuoliseen hyödyntämiseen kestäväällä tavalla turvataan EU-lainsäädännössä.
- Kehittyneiden uusiutuvien liikennepolttoaineiden käyttöä edistetään.
- Yleinen sitoutuminen euroalueen toiminnan kehittämiseen on myönteistä. Samoin esim. no bail out -säännön tavoittelu, mutta konkreettiset keinot puuttuvat.
- Pyrkimys yksinkertaistaa talouspolitiikan koordinaatiosääntöjä on kannatettavaa.
- Laajentuminen, naapuruuspolitiikka ja itäinen kumppanuus kirjattu asiallisesti.
- Arktinen yhteistyö halutaan EU:n ulkosuhteiden painopisteeksi.

MIINUSTA

- Talouspolitiikan koordinaatiota koskevat linjaukset korostavat kansallista etua, vaikka ne eivät tosiasiansa juuri muuttane Suomen nykyistä linjaa. Kirjauksissa puuttuu kannanotto kriisitilanteissa toimimisesta.